

Recept na zdravější lesy? Méně úklidu, více padlého dřeva

2.7.2025 - | Masarykova univerzita

Výzkumný tým z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity zjistil, že ponechání alespoň 4 m³ větších kusů padlého dřeva na hektar v hospodářských smrčinách pomáhá udržet rozmanitost suchozemských plžů, kteří v nich fungují jako bioindikátory zdravého lesního prostředí. Tito měkkýši zároveň zastupují potřeby dalších organismů vázaných na mrtvé dřevo, jako jsou některé mikroorganismy, houby i někteří bezobratlí, jejichž přežití je klíčové pro stabilitu a odolnost lesních ekosystémů.

„Plži byli zvoleni jako modelová skupina díky své citlivosti na změny prostředí a nízké pohyblivosti. Jsou vhodnými zástupci pro posuzování biodiverzity v lesní půdě a na padlém dřevě,“ vysvětluje hlavní autorka studie Kristina Svobodová z Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Studie prokázala, že množství padlého dřeva pozitivně ovlivňuje nejen diverzitu plžů, ale i klíčové půdní vlastnosti jako vlhkost a pH. Právě padlé dřevo totiž zadržuje vodu, zmírňuje kyselost půdy a vytváří útočiště během extrémních teplotních výkyvů.

„Ponechání i malého množství dřeva, konkrétně 4 m³ na hektar, je směšně malé a neznamena žádné výrazné omezení těžby. Přitom může jít o velmi účinný a ekonomicky nenáročný nástroj pro podporu biodiverzity,“ dodává spoluautor studie Michal Horsák.

Pro dosažení optimálního stavu vědci doporučují cílit až na 20 m³ padlého dřeva na hektar, což výrazně podporuje i výskyt citlivých a ohrožených druhů. Uvedené minimum 4 m³/ha představuje realistickou a proveditelnou hranici pro lesnickou praxi.

V kontextu klimatických změn a kůrovcových kalamit, které ohrožují zejména smrkové monokultury, vyzývají vědci k přijetí adaptačních opatření: ponechání části dřeva na dožití a rozklad přímo v lese, podporu listnatých dřevin a diverzifikaci lesního prostředí. Plži mohou v tomto ohledu sloužit jako tzv. deštníková skupina pro širší ochranu půdní biodiverzity.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/recept-na-zdravejsi-lesy-mene-uklidu-vice-padleho-dreva>